

Uitbraak COVID-19 leidt tot uitstel investeringen in de zorg

Zorgaanbieders zetten alle zeilen bij om het coronavirus het hoofd te bieden. Ondanks de ruimhartige intenties van VWS, zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten, leidt de coronacrisis tot grote financiële onzekerheid. Ruim driekwart van de zorginstellingen verwacht een daling van de liquide middelen en een (aanzienlijk) lager jaarresultaat. Zorgaanbieders zetten een groot deel van de geplande investeringen (tijdelijk) in de ijskast.

Onder zorginstellingen heerst onzekerheid over de financiële gevolgen van de coronacrisis. Zorgverzekeraars, zorgkantoren, het ministerie van VWS en gemeenten nemen maatregelen om deze onzekerheid weg te nemen. Ze zeggen er alles aan te doen om faillissement te voorkomen. Hierdoor kunnen Zorginstellingen zich volledig richten op het verlenen van zorg. Extra kosten die samenhangen met de coronacrisis kunnen worden gedeclareerd en daarnaast bieden deze partijen compensatie bij omzetsderving.

Ondanks deze maatregelen heeft het vertrouwen in de eigen financiële gezondheid binnen de sector een flinke deuk opgelopen. De vertrouwensindex laat voor alle zorgsectoren een sterk negatieve ontwikkeling zien. Het vertrouwen ligt op het laagste niveau in de afgelopen negen jaar. Daarmee komt de index onder het niveau van 2012-2014, toen het zorgstelsel flink op de schop is gegaan en er aanzienlijke besparingen zijn doorgevoerd.

Uit de Financiële Zorgthermometer blijkt dat 84 procent van de respondenten verwacht een (aanzienlijk) lager jaarresultaat te realiseren dan begroot. Dat geldt voor ziekenhuizen, maar ook in de overige zorgsectoren wordt een omzetsderving en/of kostenstijging geanticipeerd die niet volledig gecompenseerd gaat worden. De helft van de respondenten in de medisch-specialistische sector verwacht voor 2020 een dusdanige verslechtering van de financiële ratio's dat minimaal één van de ratio's lager komt te liggen dan de eisen van de huisbank.

Zorginstellingen verwachten de komende maanden een sterke daling van de liquide middelen. Bijna de helft van de financiers in de zorg houdt rekening met een tekort aan liquide middelen. 17 procent hiervan verwacht dit tekort de komende drie maanden. Vooral ziekenhuizen zijn somber over de liquiditeitspositie: 82 procent van de respondenten anticipeert de komende tijd een tekort en 37 procent verwacht dit tekort al in de komende drie maanden. Zorgaanbieders nemen zelf ook maatregelen. De investeringsindex laat voor het komende jaar een scherpe verwachte daling zien. Daarnaast stelt een ruime meerderheid de besluitvorming over grootschalige investeringen (voor onbepaalde tijd) uit.

Reactie Fizi (Ellen Kalkhoven, voorzitter)

"Zorgaanbieders zetten zich vol in op de bestrijding van het coronavirus en het waarborgen van zorg en de kwaliteit van zorg. De financiële positie verdient de komende maanden extra aandacht om de gevolgen in kaart te brengen en scenario's uit te werken."

Reactie Finance Ideas (Pim Diepstraten, partner)

"Investeringen in de zorginfrastructuur zijn de komende jaren hard nodig. Financiële zekerheid voor zorgaanbieders is van belang om de benodigde investeringen na de afloop van de crisis weer snel op te starten."

Over de Financiële Zorgthermometer

De Financiële Zorgthermometer is gebaseerd op onderzoek dat elk kwartaal wordt uitgevoerd door Finance Ideas onder de circa negenhonderd leden van Fizi, netwerk zorgfinancials. Aan het meest recente onderzoek, dat plaats heeft gevonden in maart 2020, hebben 120 financiers van verschillende zorginstellingen deelgenomen. Door de ontwikkeling m.b.t. het coronavirus wordt de Zorgthermometer de komende tijd maandelijks uitgevoerd.

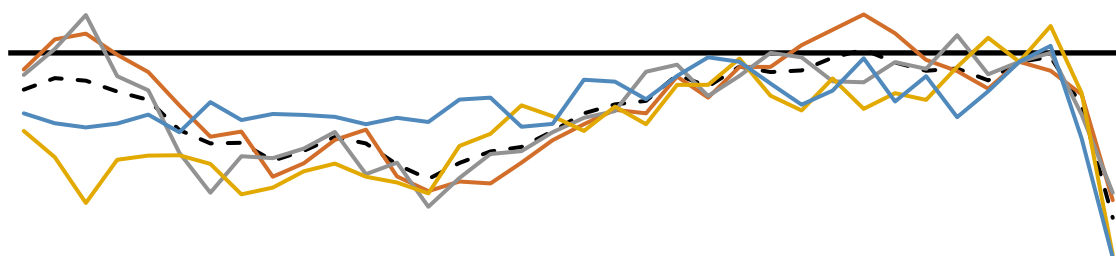
NOOT VOOR DE REDACTIE:

Meer informatie over de zesendertigste Financiële Zorgthermometer vindt u in de toelichting. De ruwe onderzoeksgegevens vindt u op <http://www.fizi.pro>. Voor een toelichting kunt u contact opnemen met Pim Diepstraten van Finance Ideas, telefonisch (06-19212111) of per mail (pim.diepstraten@finance-ideas.nl).

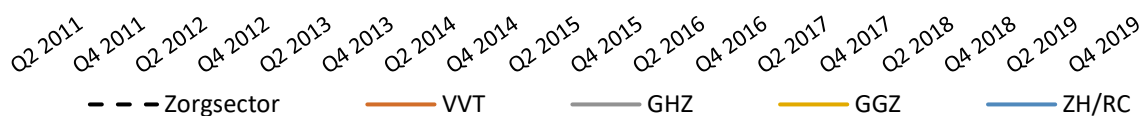
Grafiek 1: Vertrouwens-index

De vertrouwens-index, weergegeven in grafiek 1, laat de door de zorginstellingen verwachte ontwikkeling in het financieel resultaat voor de komende twaalf maanden zien. De verwachting ten aanzien van het financiële resultaat toont een forse daling voor alle zorgsectoren als gevolg van de uitbraak van COVID-19.

Positieve ontwikkeling financieel resultaat verwacht

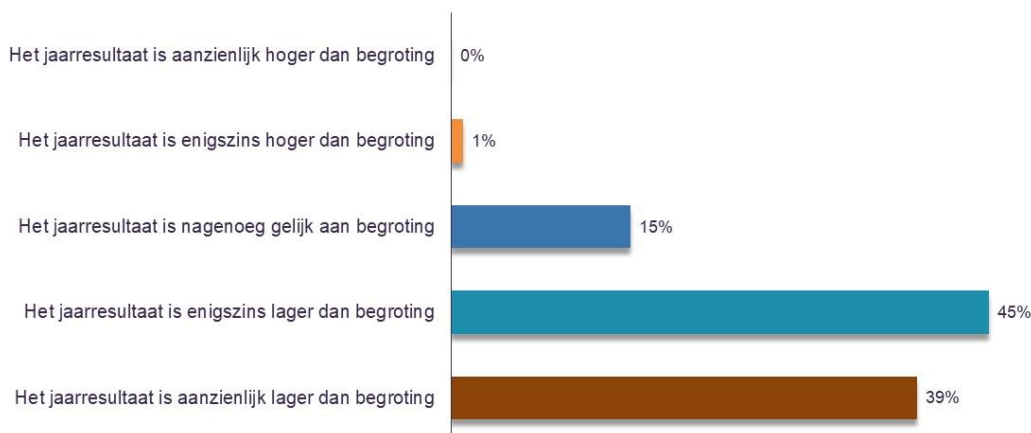

Negatieve ontwikkeling financieel resultaat verwacht

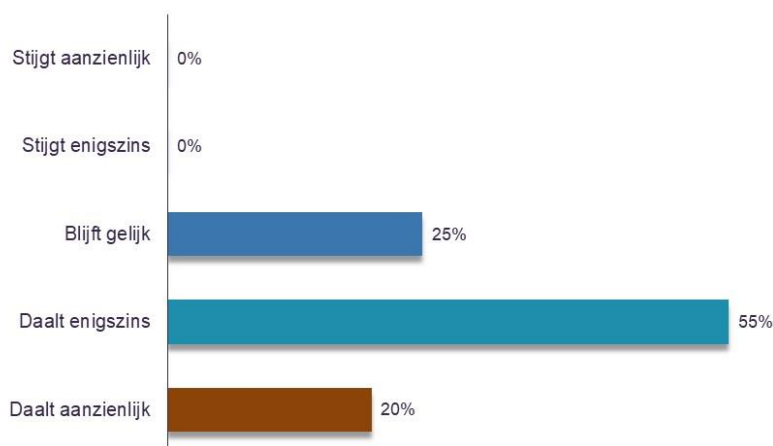
Grafiek 2: Verwachting ten aanzien van jaarrealisatie/jaarprognose ten opzichte van de begroting in 2020

Ruim 80 procent van de financials in de zorg verwacht dit jaar een lager resultaat dan oorspronkelijk opgenomen in de begroting. Circa de helft van deze groep verwacht zelfs dat het jaarresultaat, ondanks de maatregelen van VWS, zorgkantoren, verzekeraars en gemeenten, aanzienlijk lager ligt.

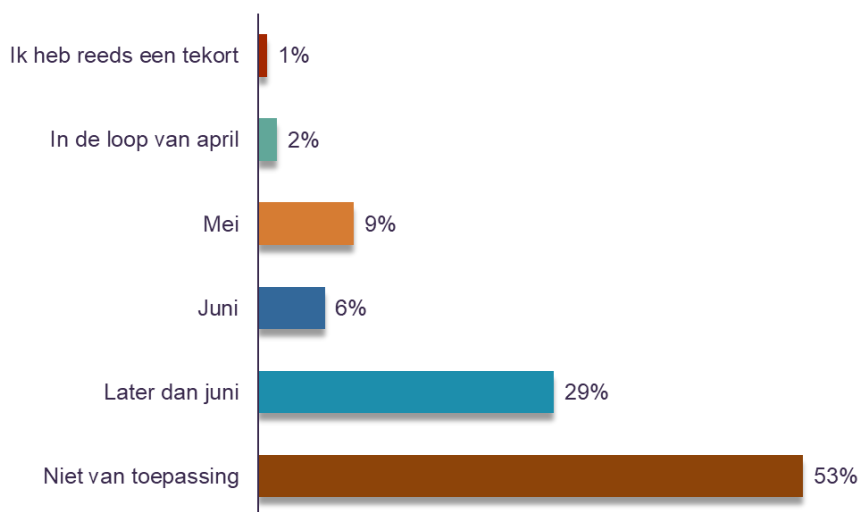
Grafiek 3: Verwachting aankomende maand ten aanzien van omvang liquide middelen

Driekwart van de financials in de zorg verwacht de komende maand een daling van de liquide middelen. Van deze groep verwacht een kwart van de respondenten zelfs dat de omvang van liquide middelen aanzienlijk daalt, ondanks de maatregelen die genomen zijn door VWS, zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten.

Grafiek 4: Verwachting ten aanzien van welke maand de instelling een tekort van liquide middelen krijgt

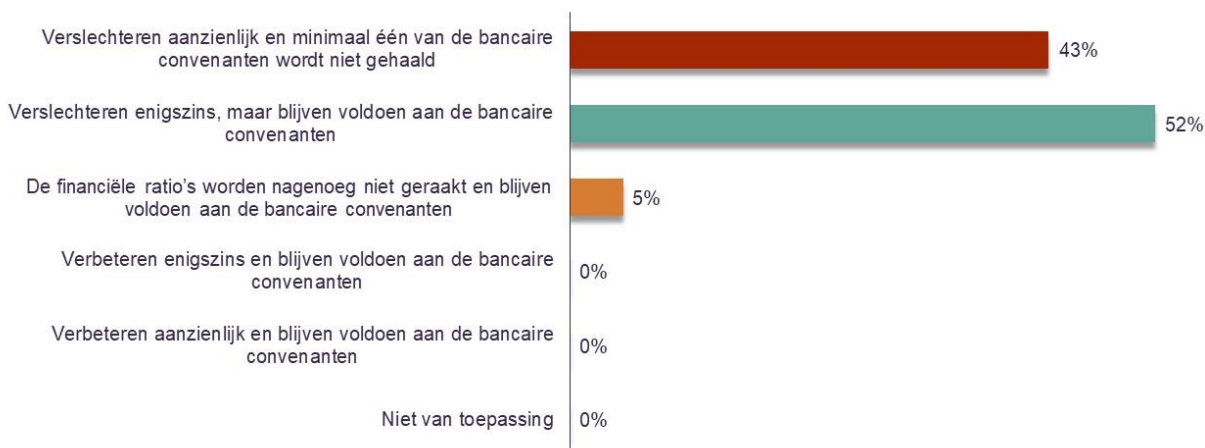
Bijna de helft van de financials in de zorg verwacht de komende maanden een tekort van liquide middelen. Slechts 3 procent heeft reeds een tekort of verwacht een tekort in de loop van april. 29 procent anticipeert pas later dan juni een tekort aan liquide middelen en heeft nog enigszins tijd om bij te sturen of gebruik te maken van de verschillende maatregelen die door de overheid, verzekeraars of banken worden aangeboden.

Toelichting

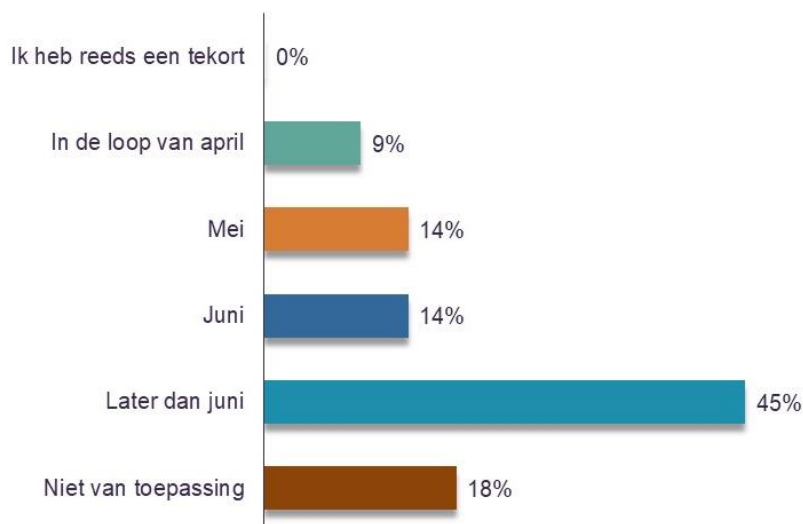
Grafiek 5: Verwachting ten aanzien van financiële ratio's voor het jaar 2020 die tevens terugkomen als bancaire convenanten (medisch-specialistische sector)

Van de financials in de medisch-specialistische sector (ziekenhuizen en revalidatiecentra) verwacht 95% een verslechtering van de financiële ratio's. Bijna de helft van deze groep gaat zelfs uit van een aanzienlijke verslechtering van de financiële ratio's waarbij minimaal één van de bestaande convenanten niet wordt gehaald. Slechts 5% van de respondenten verwacht dat de financiële ratio's niet geraakt worden.

Grafiek 6: Verwachting ten aanzien van welke maand de instelling een tekort van liquide middelen krijgt (medisch-specialistische sector)

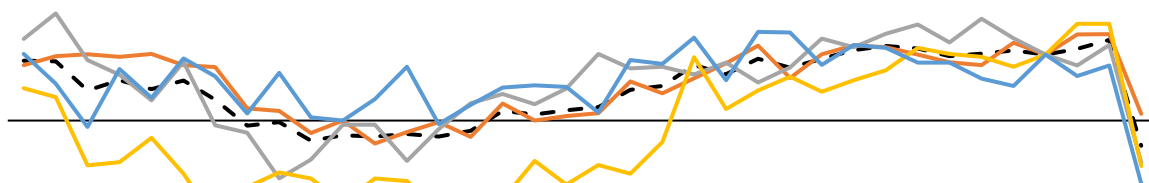
Ruim 80% van de financials in de medisch-specialistische sector verwacht de komende maanden een tekort van liquide middelen te krijgen. 37% verwacht al de komende 3 maanden tegen dit tekort aan te lopen, terwijl 45% voorspelt later dan juni tegen een tekort aan te lopen. Deze groep heeft meer tijd om intern bij te sturen (bijv. besparingsmaatregelen of uitstellen van investeringen) of gebruik te maken van de verschillende maatregelen die door de overheid, verzekeraars of banken worden aangeboden.

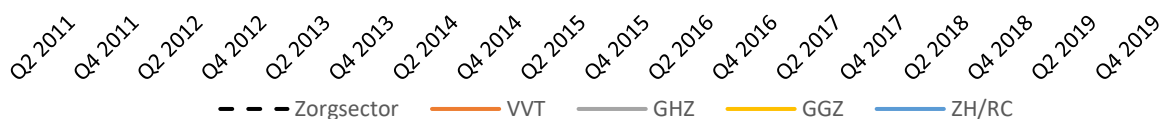
Grafiek 7: Investerings-index

De investerings-index, weergegeven in grafiek 7, laat de door de zorginstellingen verwachte stijging of daling in de investeringen zien voor de komende twaalf maanden. De verwachting ten aanzien van de ontwikkeling in investeringen toont een aanzienlijke daling voor alle zorgsectoren.

Investeringen stijgen

Investeringen dalen

Grafiek 8: Verwachting aankomende maand ten aanzien van besluitvorming van grootschalige investeringen

Meer dan de helft van de respondenten in de zorg geeft aan te anticiperen dat geplande besluitvorming van grootschalige projecten voor korte periode wordt uitgesteld. Daarnaast verwacht circa 16% van de financials in de zorg dat geplande besluitvorming voor onbepaalde tijd wordt uitgesteld.

